

EĞİTİM RAPORU

2025

ÖĞ-DER

ŞUURLU ÖĞRETMENLER DERNEĞİ

Eylül 2025

www.ogder.org

İÇİNDEKİLER

3	GİRİŞ
4	12 YILLIK ZORUNLU EĞİTİM SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
5	AİLE MERKEZLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
5	OKUL MERKEZLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
6	OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
8	İLKOKULLARDA BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
9	ORTAOKULLARDA BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
10	ANADOLU LİSELERİNİN BAŞLICA SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
12	MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNDE YAŞANAN BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
13	İMAM HATİP LİSELERİNDE GÖRÜLEN BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
14	ÖĞRENCİ MERKEZLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
15	ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN BAŞLICA SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
17	ULUSLARARASI PROJELERİN GETİRDİĞİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
17	MÜFREDAT VE YÖNETMELİK SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
18	PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
18	DERS KİTAPLARI SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
18	YÖNETİM VE EĞİTİM PLANLAMASI SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
19	EĞİTİMİN FELSEFİ VE POLİTİK SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
20	MESLEKİ EĞİTİMİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
21	ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
22	EĞİTİMİN GENEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Talim ve Terbiye, toplumlar için en önemli konuların başında gelmektedir. Bir milletin var olması eğitime verdiği önemle eş değerdir. Milletlerin gelişip kalkınmalarında da gerileyip yok olmalarında da eğitim sistemleri ve okullar etkili olmaktadır. Talim ve Terbiyenin gayesi iyi ve faydalı insan yetiştirmek olmalıdır. İyi ve faydalı insan olmak, herkesin iyiliğini ve saadetini istemekle mümkün olur. Kişisel ve sosyal hayatta barış, hürriyet, adalet, refah, itibar ve izzet ancak bu gayeye matuf insan yetiştirmekle mümkün olur. Günümüzde insan ve toplumun layık olduğu maddî ve manevî refaha ulaşmasını sağlayacak yepyeni bir eğitim anlayışına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu da ancak “Önce ahlak ve maneviyat” anlayışı ile mümkündür.

Bu gün eğitim sistemine baktığımızda eğitimin kısa, orta ve uzun vadede çözülmesi gereken problemlerinin olduğu görülmektedir.

Bu rapor, ülkemizin farklı bölgelerinde, alanda çalışan eğitimcilerin (öğretmen-yönetici) eğitim öğretim sürecinde gördükleri, yaşadıkları deneyimlerden, sorunlardan ve çözüm önerilerinden oluşmaktadır.

Hazırladığımız bu raporla amacımız, eğitimimizin mevcut sorunlarından eğitimcilerin bakış açısıyla öncelikli olanları kamuoyu ile paylaşmak, eğitim sistemine katkıda bulunmaktır.

Öğ-Der olarak eğitim ile ilgili çalışmalarımız devam edecek olup belirli aralıklarla yapılan çalışmalar siz değerli eğitim çalışanları ve kamuoyu ile paylaşılacaktır.

1. 12 YILLIK ZORUNLU EĞİTİM SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Türkiye’de 2012 yılında yürürlüğe giren **4+4+4 sistemi** ile zorunlu eğitim süresi 12 yıla çıkarılmıştır. Bu sistemin eğitimde çeşitli ekonomik, sosyal ve akademik sorunları da beraberinde getirdiği görülmektedir.

1. Ekonomik Sorunlar

Aileler üzerindeki ekonomik yükü artırmıştır. Eğitim süresinin uzaması, özellikle dar gelirli aileler için kırtasiye, ulaşım, beslenme ve giyim masraflarını artırmaktadır.

Devletin Eğitim Harcamalarının Artması: Okul binalarının yapımı, öğretmen maaşları ve ders materyalleri gibi giderler, devlet bütçesi üzerinde büyük bir yük oluşturmaktadır.

Mesleki Eğitime Katılımın Azalması: Zorunlu eğitimin uzaması, erken yaşta iş hayatına atılmak isteyen bireyler için bir engel oluşturarak ekonomik üretkenliği düşürmüştür.

2. Sosyal Sorunlar

Eğitime Devam Zorunluluğu Nedeniyle Okuldan Kopmalar

Okumak istemeyen veya çalışmak zorunda kalan öğrenciler, devamsızlık yaparak sistem dışına çıkmakta, bu da kayıt dışı istihdamı artırmaktadır.

Eğitim ile istihdam ilişkisi arasındaki karmaşa

Uzun eğitim süreçleri gençlerin istihdama geç katılmalarına neden oluyor. Bu durum, çocukların, ailelerin üzerine daha fazla yük olmasına neden olmaktadır. Gençlerin eğitimi ile istihdam ilişkisi arasında karmaşa yaşanmaktadır. Toplumun bir kısmı, çocukların erken mesleki deneyim kazanmalarını sağlayacak olan iş hayatına girmelerini “çocuk işçiliği” olarak görmektedir. Oysa zorunlu eğitim süreçleri gençlerin istihdama geç katılmalarına sebep olmaktadır. Bu da çalışma hayatının ihtiyaç duyduğu ara eleman sorununa neden olmaktadır. Lise ve üniversiteyi bitiren gençler tüketici toplum haline gelmektedir.

3. Psikolojik Sorunlar

Akademik Baskı ve Stres: Eğitim süresinin uzaması ve sınav sisteminin yoğunluğu, öğrencilerde kaygı bozukluğu ve depresyon gibi psikolojik sorunları artırabilmektedir.

Okulda Şiddet ve Zorbalık: Uzun süre okul ortamında kalan öğrenciler arasında zorbalık ve şiddet olaylarının arttığı gözlemlenmektedir.

Mesleki Kimlik Gelişiminde Gecikme: Eğitim süresinin uzaması, bireylerin erken yaşta meslek edinme ve kimlik kazanma sürecini geciktirmektedir.

Sonuç olarak; 12 yıllık zorunlu eğitim, fırsat eşitliğini artırma amacı taşıırken, ekonomik, sosyal ve psikolojik açıdan pek çok olumsuzluğu beraberinde getirmiştir. Sistemin verimli hale gelmesi için ilkokul 5 yıla çıkarılmalı ve zorunlu olmalıdır. Diğer eğitim süreçleri isteğe bağlı olarak devam etmelidir. Müfredat esnekleştirilmeli, mesleki eğitim güçlendirilmeli, rehberlik ve yönlendirme hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır. Gençlerin farklı kabiliyet ve becerilerini erken yaşta geliştirmelerine imkân verilmelidir. Gencin erken yaşta mesleki yönlendirmesinin yapılabilmesi için; aile, MEB ve iş dünyası ortaklığında çalışmalar yapılmalıdır.

2. AİLE MERKEZLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Öğrencilerin beslenme yetersizliği

Öğrencilerin sağlıklı beslenmesi için okullarda gerekli tedbirler alınmalıdır. Her öğrenci için ailelere beslenme desteği verilmelidir.

2. Düşük, Sosyoekonomik Sıkıntılar, maddi yetersizlikler, çocuğun beslenme, giyim, eğitim materyalleri gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmasında yaşanan sıkıntılar

Tüm ailelere yönelik eğitim yardımları, burs imkânları, gıda ve giyim destekleri sağlanarak öğrencilerin temel ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olunabilir. Ayrıca öğrencilerin maddi yetersizlikler nedeniyle ulaşamadıkları okul dışı aktivitelere katılımı desteklenebilir.

3. Aile içi iletişim ve motivasyon sorunları

Okullarda aile katılımını teşvik eden etkinlikler düzenlenmeli, veli toplantıları daha işlevsel hale getirilmeli ve öğretmenlerin ailelerle etkili iletişim kurmaları için destek sağlanmalıdır. Bu konuda rehberlik servisleri daha aktif çalıştırılmalıdır.

4. Çocuğa Yönelik Olumsuz Tutumlar

Aşırı baskıcı, ilgisiz, tutarsız veya mükemmeliyetçi ebeveyn tutumları çocuğun özgüvenini zedelemekte, kaygı düzeyini artırmakta ve öğrenme güçlüklerine neden olmaktadır. Öğrencilere ve ailelerine yönelik bireysel ve grup danışmanlığı hizmetleri sunulmalıdır. Aile içi sorunlar yaşayan veya özel gereksinimli çocukları olan ailelere uzman desteği sağlanmalıdır.

5. Parçalanmış aileler ve boşanma oranlarındaki artış

Tek ebeveynli ailelerde veya boşanma süreçlerinde yaşanan zorluklar, çocuğun duygusal olarak yıpranmasına ve eğitimine odaklanmakta güçlük çekmesine neden olmaktadır. Eğitim politikaları oluşturulurken ailelerin ihtiyaçları ve beklentileri dikkate alınmalı, ailelerin eğitim sürecine aktif katılımını sağlayacak mekanizmalar geliştirilmelidir.

6. Göç ve kültürel uyum sorunları.

Ailelerle iletişimi kolaylaştıracak çalışmalar yapılabilir, kültürel uyum sorunları ve ayrımcılık gibi faktörlerle ilgili öğretmenlere, aileye ve çocuğa bilgilendirme yapılabilir.

3. OKUL MERKEZLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Okulların fizikî yetersizliği, Sosyal donatı alanlarının eksikliği (bilgi teknoloji, kütüphane, laboratuvar, çok amaçlı salon, spor ve oyun alanları). Okulların çok katlı yapılışı ve öğrenci sayısının kalabalık oluşu

Okullarımızın fiziki yetersizlikleri giderilmelidir. (Bilgi, teknoloji, kütüphane, laboratuvar, çok amaçlı salon, spor sahaları ve salonları vb.) Çok katlı okul binaları öğrenci ve öğretmeni yormakta, motivasyon düşüklüğüne neden olmaktadır. Okul binalarının katları zemin (giriş katı) artı ilkokullarda 1, ortaokullarda 2 ve liselerde 3 katı geçmemeli. Okullarda maksimum öğrenci sayısı 700’ü geçmeyecek şekilde planlanmalı. Yeni yerleşim planlarında okullara gerektiği kadar alan ayrılmalıdır. Öğrencilerin ikametlerine en yakın okulda eğitim almaları sağlanmalıdır.

2. Birleştirilmiş sınıflar sorunu

Birleştirilmiş sınıflardaki öğrenciler yeterli eğitim alamamaktadır. Birleştirilmiş sınıf uygulamaları yerel özellikler, taşınmalı eğitim ve bölgesel okullar dikkate alınarak pedagojik olarak çözümlenmelidir.

3. Okullarda yeterli temizlik ve güvenlik elemanlarının olmayışı

Eğitim ortamının temizliği eğitimin önemli bir parçasıdır. Okullarda ihtiyacı kadar yardımcı personel ve güvenlik personeli sürekli istihdam edilmelidir. Görevlendirmeler İŞKUR üzerinden yapılacaksa alımlar eğitim öğretim başlamadan tamamlanmalıdır.

4. Okulun cazibe merkezi olamaması, öğrenci devamsızlıklarının artması

Yapılan araştırmalara göre, çocuklar okullara isteksiz gelmektedir. Öğrencilerin okullara istekli gelebilmesi için okullar cazibe merkezi haline getirilmelidir.

5. Eğitim Kurumlarında ihale sorunları

Eğitim kurumlarında yapılan ihaleler eğitimi engellemeyecek bir şekilde zamanında yapılarak, zamanında bitirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır. Bakım, onarım, taşıma, yemek, hizmet alımları vb. ihaleler eğitim öğretim yılı başlamadan tamamlanmalıdır.

6. Fiziki koşullar nedeniyle bazı okullarımızda ikili öğretim yapılması, derslik sayısının yetersizliği

Fiziki koşullar nedeniyle, hâlâ ikili öğretime devam edilmesinin önlenmesi için derslik sayıları artırılmalıdır. Tam gün öğretim yaygınlaştırılmalı ve işlevsel hale getirilmelidir.

7. Branş öğretmenleri sorunu

Branş öğretmenleri yerine farklı branşlardan öğretmen görevlendirilmesi başarıyı düşürmektedir. Okullara yeterli branş öğretmenleri atanmalıdır. Branş öğretmenleri açığının ücretli öğretmenler yerine kadrolu öğretmenlerle giderilmesi sağlanmalıdır.

8. Cuma namazı sorunu

Cuma namazı saatine ders konulması, derslerin planlanmasında ibadet saatlerinin gözetilmemesi öğrencileri ve öğretmenleri okul yönetimi ile karşı karşıya getirmektedir. Haftalık ders saatleri öğrenci, öğretmen ve personelin Cuma namazı saati dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

A. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**1. Okul öncesi eğitimin hayat pratiğiyle uyumlu olmaması**

Okul öncesi eğitim hayat pratiğiyle uyumlu olmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığının Diyanet İşleri Başkanlığı ile yürüttüğü 4-6 yaş ana sınıfı uygulaması alternatif model olarak yaygınlaştırılabilir. Bu konudaki DİB ve yerel yönetimlerin çalışmaları da desteklenmelidir.

2. Okul Öncesinde kaynak sorunu

Bakanlığın gönderdiği etkinlik kitapları (3-5 yaş arası çocuklara aynı kitap verildiğinden) yaş seviyelerine uygun olmamakta, kitaplar kazanımlara uygun olarak kullanılamamaktadır. 3-5 yaş için bakanlık, ayrı ayrı kitaplar hazırlamış olsa da mevcut kitaplar grup dinamiğiyle çalışmaya uygun hazırlanmamış olup daha çok bire bir çalışmaya uygun içerik ve etkinlikler olarak hazırlanmıştır. Etkinlikler zenginleştirilmelidir.

3. Okullarda para toplanması sorunu

Maddi durumu iyi olmayan öğrencilerin bulunduğu okullarda oyuncak, kırtasiye, temizlik ve personel giderleri için para toplanması önemli bir sorundur. Okullarda kayıt vb. isimler altında para istenmemelidir.

Okul öncesinde katkı payı kaldırılmalıdır. Bu okullara her öğrenci için yeterli miktarda ödenek gönderilmelidir. Okul Öncesi kurumların personel ihtiyacı İŞKUR kanalıyla eğitim öğretim süreci içinde karşılanmalıdır.

4. Okul Öncesinde ders kitabı sorunu

Bakanlığın verdiği ücretsiz okul öncesi kitapları içerik yönünden yetersiz kalmaktadır. Bu kitaplar, ihtiyacı karşılayabilecek şekilde hazırlanmalı, daha kaliteli hâle getirilmelidir.

5. Okul öncesinde fiziki kapasite sorunu

Sınıflar sağlıklı bir planlama doğrultusunda açılmalıdır. Okul öncesi eğitiminde kaliteyi artırmak için sınıf mevcutlarının (salgın döneminden bağımsız) fiziki mekânın durumuna, yardımcı personel desteğine bağlı olarak planlaması gerekir. Öncelikle bir sınıfın kaç metrekare olduğu, kaç öğrenci için uygun olduğu, yardımcı personelin her sınıf için birebir destek verecek durumda olduğu dikkate alınarak planlama yapılmalıdır. Derslik başına düşen öğrenci sayısı 15'i geçmemelidir.

6. Okul idarecilerinin, okul öncesi eğitim programıyla ve uygulamasıyla ilgili yeterli donanıma sahip olmamaları

Okul idarecilerinin, okul öncesi eğitim programıyla ilgili yeterli bilgi ve donanıma sahip olması sağlanmalıdır.

7. Okul Öncesinde eğitim öğretim sürecinin veliler tarafından yeterince bilinmemesi

Okul öncesi eğitiminde, uyum haftasında eğitim öğretim süreci ile ilgili velilere yeterli bilgi verilmelidir.

8. Eğitim öğretim sürecinde çocuğun sağlıklı gözlenip değerlendirilememesi

Her çocuğun gelişim alanları ve hızı birbirinden farklı seyrettiğinden uygun gelişim gözlem formları geliştirilmelidir. Bu formlara göre çocukların özel kabiliyetleri veya özel gereksinimleri keşfedilmeli ve uygun yönlendirme yapılmalıdır.

9. Okul öncesinde fıtri eğitim sorunu

Okul öncesi eğitiminde çocuğun gelişim dönemine uygun fıtri eğitim yapılamamaktadır. Okul öncesinde ahlak ve karakter eğitimi dersleri verilmelidir. Okul Öncesinde öğrencilerin inanç, kültür ve medeniyet değerlerimize göre yetiştirilmesine önem verilmelidir.

B. İLKOKULLARDA BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Temel eğitimin ilk kademesi olan ilkokulların amacı okul öncesi eğitimin devamı olarak kendine güvenen, yeteneklerinin bilincinde olan, sosyal, ahlaklı, paylaşımcı, insani değerlere duyarlı, meraklı, pratik, çözüm üreten, mucit, yaşadığı dünyayı seven, doğaya ve çevreye karşı duyarlı bireyler yetiştirmek olmalıdır.

Temel beceriler ve değerlerin kazandırılması gereken kademe olarak ilkokullar; öğrenmeyi öğreten, bireysel farklılıkları geliştiren, öğrenmeyi zor olmaktan çıkarıp kolaylaştıran ve zevkli hale getiren, okuryazarlık becerileri (Türkçe okuma yazma, Fen Bilimleri, Matematik okuryazarlığı) ve temel yaşam becerilerinin kazanıldığı eğitim kurumları olmalıdır.

İlkokullarda eğitim ve öğretim programlarımız öğrencilerin akademik, sosyal, kültürel, fiziksel gelişimleri ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak yeniden yapılandırılmalıdır.

Okullarımızda birinci sınıfta okuma yazma becerileri kazandırıldıktan sonra eğitimin ana hedeflerinden uzaklaşmakta, teste dayalı, bilgi odaklı bir eğitime yönlendirilmektedir.

Eğitim sisteminde temel eğitim olarak tanımlanan ilkokul ve ortaokul akademik bilgileri yanında, ahlaki ve toplumsal değerler de verilmelidir. Sosyal, kültürel, yaşamsal beceriler bu kademede yapılandırılmalıdır. Ahlâki ve toplumsal değerlerin kazandırılacağı eğitim kademesi olarak ilkokulları eğitim sistemimizin merkezine almak gerekmektedir. İlkokulda sağlam temeller üzerine kurulu bir eğitim sisteminde yetişen çocuklarımızın toplumsal hassasiyetlerinin daha üst düzeyde olacağı, küçük yaşlarda ahlaki ve manevi değerleri kazanmış çocukların daha sağlıklı toplumları meydana getireceğinin unutulmaması gerekir. Bu nedenle “Önce ahlâk ve maneviyat” diyen eğitimcilerimizin ve eğitim sistemimizin temel hareket noktası ilkokullarımız olmalı ve ilkokullara gereken hassasiyet gösterilmelidir.

1. İYEP kurslarında ücret sorunu

İYEP (İlkokullarda Yetiştirme Programı) kurslarında, diğer branş öğretmenlerinde olduğu gibi ek derslere artırımlı ücret verilmelidir. İYEP kurs ücretleri tüm okul kademelerinde eşit işe eşit ücret doğrultusunda diğer kurs ücretleri ile eşitlenmelidir.

2. Okullarda Şikâyet Sorunları

Veli ve öğrenciler tarafından CİMER, MEBİM gibi uygulamalar yoluyla yapılan asılsız şikâyetlerin eğitim çalışanlarının moral ve motivasyonunu düşürmektedir. Somut bilgi ve belgeye dayanmayan şikâyetler dikkate alınmamalı, tahkikat başlatılmadan önce konu ayrıntılı ve çok yönlü olarak değerlendirilmelidir. Asılsız ihbar ve şikâyetlerde bulunanlara karşı 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 25. Maddesi yetkililerce öğretmenler lehine işletilmelidir.

3. İlkokullarda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni sorunu

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi 1.sınıftan itibaren başlamalıdır. Her ilkokulda en az bir Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni bulundurulmalı ve norm kadroya uygun bir şekilde atanmalıdır.

4. Öğretmen atama ve yer değiştirme işlemlerinde aile bütünlüğüne engel olan uygulamalar

Kamu personeli olan eşlerin atama ve yer değiştirme takviminde kamuda bütünlük sağlanmalıdır.

5. Temel eğitim okullarında ödenek sorunu

Temel eğitim kurumlarına (okul öncesi, ilkokul, ortaokul) yeterli ödenek verilmemektedir. Bu okulların bütçeleri genel müdürlükçe tüm harcama kalemleri için okullara yeterli miktarda aktarılmalıdır.

6. Beşinci sınıfın pedagojik sorunu

Beşinci sınıflar pedagojik olarak ortaokula hazır bulunmamaktadır. Beşinci sınıf bu yüzden tekrar ilkokula dâhil edilmelidir.

7. Zorunlu ders saati eşitsizliği

Tüm branşlarda maaş karşılığı okutulan ders saatinin 18 saatten 15 saate düşürülmesi gerekmektedir.

8. Taşımalı eğitimden kaynaklanan problemler

Mücbir sebepler dışında köy ve mahalle okulları açık kalmalıdır. İlkokul öğrencisi pedagojik açıdan yaşadığı çevreden koparılmalıdır.

C. ORTAOKULLARDA BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Ortaokullarda 7. ve 8.sınıflar sınav merkezli hale gelmiştir. Bilgi yığını ve test sarmalı bu aşamada çocukların okuldaki temel uğraşısı hâline gelmiştir. Oysa bu kademe ilkokulda kazandırılan okur yazarlık becerilerinin ilgili alanlarda uygulamaya geçirilmesi gereken bir dönemdir.

TIMMS, PISA gibi merkezî sınavlarda öğrenciler teste dayalı soruları rahatlıkla yaparken özellikle temel becerileri uygulamaları gereken durumlarda büyük başarısızlık yaşamaktadır. Temel becerilerin akademik bir eğitime hazırlık olacak şekilde uygulanması ve bilgi yığını öğretimlerden uzak durulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

1. Ortaokulların işlevsizliği, sınav temelli uygulamalar

Ortaokullar adeta liseye geçiş tüneli gibi görülmektedir. Ortaokul öğrencilerine ilkokullarda kazandırılan temel beceriler geliştirilmelidir. Ortaokul düzeyinde mesleki yönlendirme yapılmalı, mesleki atölyeler oluşturulmalıdır.

2. Sınıf mevcutlarının kalabalık olması

Sınıf mevcutları 30 öğrenciyi geçtiğinde en yakın okula yönlendirme yapılmalıdır veya E-okul, MERNİS ve E-Devlet üzerinden veli başvurusu ile öğrenci yerleştirmeleri dijital ortamda yapılmalıdır. Eğitim bölgesinde okullar arasında sınıftaki öğrenci sayılarının dengeli olması sağlanmalıdır.

3. Köy ve kasaba okulları yerine merkez okullarının tercih edilmesi.

Okulların fiziki ve eğitim nitelikleri arasındaki farkların ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar ivedilikle yapılmalıdır.

4. Ortaokul öğrencilerinin gelişimlerine uygun sosyal etkinlik ve alanların yetersizliği

Öğrenciler hareketli dönemde olduklarından enerjilerini doğru şekilde değerlendirebilecekleri etkinlikler planlanmalı, bu alanlar ilgili kurum ve kuruluşlarla protokol yapılarak hızla hayata geçirilmelidir. (Spor ve sanat kulüpleri, belediye vb.)

5. Günlük ders saatleri sorunu

Fazla olan teorik dersler, kültür, sanat ve spor becerilerinin geliştirilmesine engel olmaktadır. Teorik ders saati günlük 4 saati geçmemelidir.

Ç. ANADOLU LİSELERİNİN BAŞLICA SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Anadolu liseleri genel akademik liseler olup üst öğrenime hazırlama hedefi olan eğitim kurumları olarak kurgulanmıştır. Yükseköğrenime hazırlık olacağı düşünülen birtakım kuramsal bilgilerin tekrarlandığı ve yoğunlukla sınav sonrası unutulup giden yaşamla bir bağ kurma amacı gütmeyen bir eğitim sürecini içerdiği söylenebilir.

Liselerde verildiği iddia edilen ders alanlarına dönük yapılan merkezi sınavlarda öğrencilerin büyük çoğunluğunun hiçbir varlık gösteremiyor olması bu görüşü destekliyor. Lise sonrası hazırlık kurslarına yoğun yönelim söz konusu liselerde verilen eğitimin işlevsizliğini ortaya koyuyor. Dört yıllık uzun ama verimsiz bu eğitim yerine daha işlevsel, yükseköğretimde kullanacakları bilgilerin temellerinin oluşturulduğu ve bazı temel akademik beceriler ile yaşam kalitelerini artıracak becerilere odaklı bir eğitim tasarımı ve program anlayışına ihtiyaç duyulmaktadır.

Lise eğitimi alan gençlerin amaç yoksunluğu gelecek açısından en büyük sorunlardan birini teşkil etmektedir. Sorumluluk almaktan kaçınan, millî manevi değerlerden uzaklaşmış ve içinde yaşadığı toplumun değerlerine yabancılaşmış genç nesiller yetiştirilmektedir. Verilen eğitimin ve eğitim içeriğinin bu soruna çözüm üretmekten ziyade yabancılaşmaya zemin hazırladığı, bencillik düzeyinde bireyselliği artıran, diğergâmlık, fedakârlık, merhamet gibi insani duyguları destekleyecek bir uygulamaya veya hedefe sahip olmadığı, maddi hedefler dışında bir hayat tasavvurunu desteklemekten uzak olduğu görülmektedir.

Çocukların toplumu tanıyacakları, sorumluluk bilinci geliştirebilecekleri ve insani değerler inşa edebilecekleri bir eğitim tasarımı ihtiyacı duyulmaktadır.

Zorunlu eğitim ve sınav odaklı sistemden dolayı öğretmenler görevlerini hakkıyla yerine getirememektedirler. Bu yaş grubunda meydana gelen disiplin sorunları, akran zorbalığı, davranış bozuklukları gibi sebepler liselerde ders ortamını daha da zorlaştırmaktadır. Bu da eğitim kalitesini ve başarıyı düşürmektedir. Bunun sonucunda dersanelere ve özel ders hocalarına yoğun talep olmaktadır. Bu sebeple ilkokul 5 yıl olarak zorunlu olmalıdır. Diğer eğitim süreçleri isteğe bağlı olarak devam etmelidir.

1. Meslek Liseleri Sorunu

Meslek Liseleri başarılı öğrencilerin de gidebileceği şekilde cazip hâle getirilmelidir. Meslek lisesi mezunlarına üniversiteye kendi alanlarındaki bölümlere yerleştirmede ek puan verilmelidir. Meslek liseleri bu şekilde cazip hale getirildiğinde Anadolu liselerindeki yoğunluğu azalacaktır.

2. Anadolu Liselerine yığılma sorunu

Öğrencilerin büyük bir kısmı bir hedef belirlemeden, bilinçsiz bir şekilde Anadolu Liselerine yığılmaktadır. Ortaokul döneminde etkin rehberlikle mesleki yönlendirme yapılmalıdır. Lise 2. Sınıflara kadar liseler arası geçişler yapılabilir. Liselerarası ve bölümler arası geçişler modüler sistem ile esnek bir hâle getirilmelidir.

3. Liseler arasında akademik başarı farklılıkları

Eğitimde niteliğinin artırılması yönünde önlemler alınmalıdır. “Eğitimde İzleme Geliştirme” birimi oluşturularak niteliğin artırılması sağlanmalıdır.

4. Öğrencilerin eğitime zaman ayırma yerine medya/sosyal medyada daha fazla vakit geçirmeleri

Okulda yapılan eğitim etkinliklerinin öğrencilerin ilgi ve istidatlarına uygun ve dikkat çekici olmaları sağlanmalıdır. Okul rehberlik servisleri öğrencilerin sosyal medyayı etkili ve doğru kullanımı hakkında bilinçlendirme çalışmalarını sürdürmelidir. Öğrencilerin sosyal medya açlığı doğru kullanım ile eğitimin içerisinde eğitimin hedeflerine uygun olarak giderilmelidir. Öğretmen, öğrenci ve veli uygun eğitim yöntemleri ile bilinçlendirilmelidir.

5. Öğretmen ve öğrenciler arasındaki itibar ve iletişim sorunu

Bakanlık yetkilileri, eğitim yöneticileri ve diğer paydaşların eğitimin vazgeçilmez ve temel unsuru olan öğretmeni ve öğretmenlik mesleğini itibarsızlaştıracak ve toplumun öğretmene güvenini sarsacak söylemlerden (Bu söylemler, zaman zaman öğretmen sendikaları ve eğitimciler tarafından yoğun olarak eleştirilmiştir.) kaçınmaları gerekir. Öğretmenlik mesleğine verilmesi gereken statü ve değer verilmelidir. Zaman zaman uygulamada karşılaşılan ve öğretmenleri zor durumda bırakan engeller kaldırılmalıdır.

6. Dijitalleşmeden kaynaklanan öğrenci sorunları

Dijital çağda teknolojinin sıkça kullanılmasıyla birlikte öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal medyayı daha aktif şekilde kullanmaya yönelerek kendilerine sanal bir dünya oluşturmuşlardır. Bu durum sonucunda öğrencilerin gerçeklik algılarında sorunlar ortaya çıkmaktadır. İlerleyen zamanlarda öğrencilerin akademik kayıpları kadar belki de daha fazla sosyal ve psikolojik sorunlarla karşılaşmamız kaçınılmaz olacaktır. Eğitimde sosyalleşmeye yönelik projeler ile akranlar arasındaki iletişimin daha nitelikli hâle getirilmesi gerekmektedir.

7. Ahlâk ve maneviyat sahibi doğru rol modellerin yetersizliği

Öğretmenler ahlâk ve maneviyat sahibi, doğru rol model olacak nitelikte yetiştirilmelidir. Ebeveynlere de çocuklarına doğru rol model olarak rehberlik edebilecekleri eğitimler verilmelidir.

8. Okullarda karma eğitim sorunları. Cinsiyetler arası ilişkilerde millî benliğimizi ve ahlak sınırlarını belirleyen kurallara riayet edilmemesi. Yöneticilerin izafi yaklaşım ve uygulamaları

Karma eğitimin sorunlarını azaltmak için kız ve erkek okulları bir seçenek olarak sunulmalıdır. Öğrenciler arası ilişkiler toplumun genel ahlaki ve manevi değerlerine uygun olarak düzenlenmelidir. Öğrencilerin kılık kıyafetleri kadim değerlerimize, toplumun ahlaki yapısına ve gelenek ve göreneklerine aykırılık teşkil etmemeli, kılık kıyafet yönergesi doğrultusunda uygun kıyafetler seçilmelidir.

D. MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNDE YAŞANAN BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

21. yüzyılda bilgi toplumuna geçiş süreci işgücünden beklenen becerilerin de farklılaşmasına neden olmuş, ülkelerin politika belirleyicileri de mesleki eğitim politikalarını bu doğrultuda yapılandırmıştır.

Mesleki ve teknik eğitim, ülkelerin gelişmesi ve rekabet edilebilirliğinin sağlanması açısından son derece önemlidir.

Mesleki ve Teknik Eğitim Liseleri, teknolojik gelişmelere uygun olarak zihin, duygu, beden ve ruh boyutlarıyla sosyal gelişimine uygun ortamları da sunmalıdır.

Mesleki ve Teknik Eğitim Liseleri, çocukların doğuştan gelen yetenekleri üzerine ahilik kültürüyle ruh boyutuna, üretimle fizik boyutuna hitap edebilmelidir.

Hızla değişen ve gelişen dünyada, yeni teknolojiler çocuklarımıza sıra dışı fırsatlar sunmaktadır. Çocuklarımız Mesleki ve Teknik eğitim erken yaşta eş benzeri görülmemiş küresel bir rekabet ortamında, yeteneklerini sergileyebilme imkânı ortamına kavuşturulmalıdır. Bu çerçevede, Mesleki eğitim daha özgürlükçü, esnek ve geçişlere imkân veren bir yapıya dönüştürülmelidir.

Genel ve mesleki teknik eğitim sistemimiz temel becerilere sahip, bilgiyi günlük hayatında kullanabilen, gözlem ve analiz yapabilen bir insan yetiştirmeyi hedef almalıdır. Bu kapsamda insan merkezli kalkınmanın sağlanmasında planlanmış bir mesleki ve teknik eğitim sisteminin oluşturulması büyük bir önem arz etmektedir.

1. Mesleki ve Teknik Okullara akademik başarı oranı düşük öğrencilerin yönlendirilmesi

Mesleki ve Teknik Okulların nitelikleri artırılıp, özendirici çalışmalar yapılarak bu okullar cazip hale getirilmelidir.

2. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde açılan alan ve dalların bölgenin ihtiyaçlarına göre planlanmaması

Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde bulundukları çevrenin iş gücü ihtiyacını karşılayacak alan ve dalların açılması, bu alan ve dalların uygulama atölye ve laboratuvarlarının sanayide kullanılan teknolojik araç ve gereçlerle donatılması gerekir.

3. Atölyelerin gerekli donatımlı ve fonksiyonel olmaması

Atölyelerdeki donatım malzemelerinin ihtiyaca cevap verecek şekilde güncel hâle getirilmesi ve bilgisayarların (yazılımlarının) diğer kurumlarla entegre hâle getirilmesi.

4. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri mezunlarının yükseköğretime geçiş sorunları

Mesleki eğitim alan öğrencilerin üniversiteye mühendislik bölümlerine geçişi kolaylaştırılmalı. Bu öğrenciler alan sınavına tabi tutulmalıdır. Böylece yüksek seviyedeki öğrenciler mesleki eğitime ve üretime yönlendirilmiş olur.

5. Meslek liselerinde seçmeli ders seçimi sorunu

Ders seçiminde ders öğretmenlerinin önerileri dikkate alınmalıdır.

6. Stajyer öğrenci ücretlerinin düzenli yatırılmaması

Stajyer öğrenci ücretlerinin düzenli biçimde yatırılması gereklidir. Bu okul idareleri ve işveren tarafından titizlikle takip edilmelidir.

7. Öğrenci nakil sorunları

Öğrenci nakillerinin mücbir hâller dışında dönem sonlarında yapılması. Kendi alanında nakiller her zaman yapılabilir.

8. Mesleki ve teknik okulların nitelik sorunları

Bu okullardan mezun olan öğrencilerin becerileri işletmelerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde geliştirilmelidir.

9. Sanayi kuruluşlarıyla iş birliği sorunları

Okulların sanayi kuruluşları ile uyumlu olarak alt yapı ve ekipman konusunda entegrasyon ve iş birliğinin sağlanması gerekir.

10. Paydaşları eğitim ve öğretim ortamlarına dâhil etme sorunu

Eğitime gönül vermiş kuruluşlar öğrenci ve öğretmenlerle buluşturulmalıdır. Zümre, kurul vb. toplantılara sanayi kuruluş temsilcileri dâhil edilmelidir.

E. İMAM HATİP LİSELERİNDE GÖRÜLEN BAŞLICA SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Öğrencilerde amaç yoksunluğu imam hatip misyonu ile uyuşmayan bir düzeyde olup öğrencilerin genel liselerdeki değer erozyonu bu okullarda da gözlenmektedir. Bu durum İHL misyonunun yok olmasına neden olmakta ve bir alternatif model olma özelliğini ortadan kaldırmaktadır.

Öğretmen kadrosu, İHL misyonuna uygun ve öğrencilerin okula aidiyetini arttıracak niteliğe sahip öğretmenlerden oluşturulmalıdır.

Proje İHL'lere öğretmen seçimi sorunu.

Proje okullarına öğretmen alımları adil ve ölçülebilir bir mülakat sistemiyle yapılmalıdır.

3. ÖĞRENCİ MERKEZLİ SORUNLARVE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun hedefinin olmaması, neden okuması gerektiğini anlamamış olması

Okumak istemeyen öğrencilerin zoraki gelmesi hedef yoksunluğunu doğurmaktadır. 12 yıllık zorunlu eğitimden vazgeçilmesi ve mesleki eğitime gençlerin yönlendirilmesiyle bu sorun ortadan kalkacaktır. Zorunlu eğitim 5 sene olmalıdır. Diğer eğitim süreçleri isteğe bağlı olarak devam etmelidir.

Öğrencilerin eğitimde motivasyonun artması için öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda çeşitlendirilmiş eğitim programlarının ve erken mesleki rehberliğin sistemli şekilde yürürlüğe konulması gerekmektedir. Sertifika sahibi olmak, her iş için ön şart olmalıdır.

2. Sınavsız üniversite ve sadece belirli programlar ve üniversiteler için sınav uygulamasına geçilmelidir. Yapılacak sınavlar da sonuç odaklı değil, süreç odaklı olmalıdır. Öğrencilerin okullardaki başarılarının değerlendirildiği ve dikkate alındığı, LGS ve YKS vb.

Sınavların belirleyiciliğinin minimuma indirildiği sınav uygulamaları yapılmalıdır. Eğitim programları hafifletilmeli, sadece akademik ilerleme potansiyeli olan öğrencilerle ileri ve üst düzey eğitim programları uygulanmalı ve diğer öğrencilerin mesleki yönlendirmelerinin erken dönemlerde başlamalıdır. Sisteminin sınav odaklı olması ve sınav kaygısı problemi artırmaktadır.

3. Öğrencilerin popüler okullara farklı yöntemlerle kayıt yapması diğer okulların niteliksiz okul nitelendirilmesinden kaynaklanan motivasyon eksikliği

Okullar arasındaki nitelik farkını en aza indirecek çalışmalar yapılmalı, dezavantajlı bölgelerdeki okullara ayrıca ek ödenek ve destekler verilmelidir.

4. Öğrencilere Millî, ahlaki ve manevi değerlerin yeterince verilmeyişi. Müfredat ve kitapların bunlardan yoksun olması. Tarihi ve dini değerlerini tam öğrenemeden mezun olması. Eğitime değil öğretime ağırlık verilmesi

Maarif Modeli Eğitim Programlarıyla müfredatımızda inancın, kültürün ve toplumsal değerlerimizin sistemli şekilde yer alması sağlanmaya çalışılmış, öğretim bu merkezde yapılmaya çalışılmaktadır. Bununla birlikte programın geliştirilmesi ve sunulmasında öğretmen akademisinde yetiştirilecek öğretmenlerin bu hassasiyetleri dikkate alınarak yetiştirilmesi önem arz etmektedir.

Bir taraftan Maarif Modeli ön plana çıkarılmaya çalışılırken, diğer taraftan da bu modele uygun olmayan Avrupa Birliği eğitim normlarının esas alınması milli eğitim sistemimize aykırılık teşkil etmektedir. Olması gereken ise, Maarif Modeli yerli ve millî olmalı, ahlâk ve maneviyat ruhuyla özgün olarak şekillenmelidir.

5. Karma eğitimin ortaya çıkardığı sorunlar

Batı dünyasında da karma eğitime karşı sesler yükselmektedir. Karma eğitim toplumun çoğunluğu tarafından tercih edilmemektedir. Bu talep doğrultusunda farklı okul düzenlemeleri çoğaltılmalıdır. (Eskiden olduğu gibi kız ve erkek okulları açılmalıdır.)

6. Uygun yaşlarda başlayan mesleki eğitimlerin “çocuk işçiliği” adı altında suç gösterilmeye çalışılması

Millî Eğitim Bakanlığının ve iş dünyasının kuruluşlarının işbirliği ile eğitimde uygun yaşlarda mesleki becerileri kazandırma, mesleğe yönlendirme ve mesleki eğitim başlamalı, çağ nüfusunun bu yönlendirmeye tabi tutulmasına yönelik düzenleme ve programlar yapılmalıdır.

Okumak istemeyen ve el becerisi yüksek olan, gençlerin meslek hayatına erken girebilmelerinin sağlanması gerekir. Bu çalışmalar çocuk işçiliği gibi sözlerle engellenmemelidir.

4. ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN BAŞLICA SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. 7528 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu'ndaki eksiklikler

1 Temmuz 2024 tarihli ÖĞ-DER Öğretmenlik Meslek Kanununa ilişkin çözüm önerilerimiz linkteki taslak çalışmamızda belirtilmiştir. <https://www.ogder.org/egitimraporlari.aspx>

2. Eğitim çalışanlarının özlük haklarının yetersizliği

Tüm eğitim çalışanlarının maaş, ders ücreti, nöbet ücreti, özel öğretim, fazla mesai, sınav ücreti, ek gösterge, uzman ve başöğretmen tazminatları, teftiş ve eğitim ile ilgili sorunların günümüz hayat şartlarına uygun, çalışanları motive edici ve toplum nezdinde değerli kılacak şekilde yükseltilmelidir. Ayrıca bu ödenekler emekliliğe tam olarak yansıtılmalıdır. Eş ve çocuk yardımı emeklilikte de devam etmelidir. Eğitim kurumu yöneticilerine makam tazminatı, öğretmenlerin kariyer basamakları ücretleri emekliliğe doğrudan yansıtılmalıdır. Emeklilik maaşı bağlanma oranı 2008 yılı öncesi gibi çalışan öğretmen maaşının yüzde 70'i seviyesinde olmalıdır.

3. Yöneticilerin öğretmenlerle ilgili moral ve motivasyonlarını bozucu açıklamalar yapması

Yöneticilerin öğretmenlik mesleği ve insan onuruna yakışır söz ve davranışları eğitim iklimini olumlu etkilediği bilinmektedir. Öğretmen eğitimde suçlu olarak görülmekten vazgeçilmeli, yöneticiler toplumsal mutabakata dayanan bir eğitim plan ve programı oluşturmali, uygulamadaki eksikleri giderecek tedbirler süratle ve isabetle alınmalıdır.

4. Eğitim çalışanlarının görevde yükselme sorunları. Bazı eğitim kurumlarında çalışma barışını bozan ayrımcı uygulamaların olması

Eğitim teşkilatı (Bakanlık), şeffaf, rekabete açık, başarıyı ödüllendirme temelli kariyer sistemine geçmeli, tüm eğitim kademelerinde çalışanların görevde yükselme uygulamasına geçmelidir. İdareci atamalarında yüksek lisans ve doktora için verilecek puanda, kişinin kendi branşı ile ilgili bir alanda üst düzey eğitim yapma şartı aranmalıdır. Tezli yüksek lisans ile tezsiz yüksek lisans farkı da gözetilmelidir.

5. Eşlerin farklı il ve ilçelerde çalışmasından kaynaklanan atama sorunu

Atamalarda aile bütünlüğü sağlanmalıdır.

6. Eğitim kurumlarında rotasyon sorunu

Öğretmenlerin eğitimle ilgili bilgi ve birikimlerini aktarabilmeleri, eğitim kültürüne katkı sunabilmeleri için eğitim kurumlarında mağduriyetler yaşanmadan, ilçe ve il içinde olmak şartıyla 10 yılda bir rotasyon yapılmalıdır.

7. Öğretmenlik formasyonuna sahip olmayan kişilerin ücretli öğretmen olarak görevlendirilmeleri

Yeteri kadar öğretmen olmayan bölgelerde eksiklikler ücretli öğretmenlerle giderilmektedir. Ne yazık ki, görevlendirilen birçok ücretli öğretmenin pedagojik formasyonu bulunmamaktadır. Bu durum da öğrencilerde olumsuz etkiler bırakabilmektedir. Ücretli öğretmenlik sistemi yeniden düzenlenmeli, özlük hakları yaşam standartlarına uygun hale getirilmeli, çalışma barışını bozucu, insan haklarına aykırı personel görevlendirilmesinden vaz geçilmelidir. Asıl olan ücretli öğretmenlik uygulamasından vazgeçilmesidir.

8. Öğretmen yetiştirme sisteminin sorunları

Öğretmen olmak isteyen öğrenciler eğitim fakültelerine başvuru sürecinde akademik becerilerinin ölçülmesi ile birlikte ilgi, beceri ve yetenek sınavına da tabi tutulmalıdır. Eğitim fakülteleri bu öğrencilere akademik, ilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirecek şekilde eğitim vermelidir.

Öğretmen adaylarının teorik bilgi yanında pratik saha uygulamalarına ağırlık verilmelidir (En az iki eğitim öğretim yılı saha uygulaması yaptırılmalıdır. Eğitim fakültelerinin kalitesi artırılmalı ve gelecekteki öğretmen ihtiyacına göre planlama yapılmalıdır.

9. Eğitim Fakültelerinde okuyan son sınıf öğrencilerinin staj dönemlerinin yetersizliği, stajyerlere ücret ödenmemesi

Eğitim Fakültelerinde okuyan son sınıf öğrencilerine 1 yıl staj zorunluluğu getirilmelidir. Staj yapan Eğitim Fakültelerinde okuyan son sınıf öğrencileri SGK kapsamına alınmalı ve asgari ücretin 1/3'ü kadar ücret ödenmelidir.

10. Kurumlardaki muhasebe iş ve işlemleri ile iş yükü sorunları

İşletme ve eğitim boyutu ile okullarda yönetim ayrılmalıdır. Okul idarecilerinin TEFBİS iş ve işlemleri, TİF iş ve işlemleri, MEBBİS ve MEİS iş ve işlemleri, Okul Aile Birliği iş ve işlemleri, KBS iş ve işlemleri, ek ders hazırlama, ücret onayı, maaş, yolluk, yevmiye, ödenek, banka iş ve işlemleri, DKY, İYEP, PİKTES, YSÖP, BİLSEM, RAM ve EBA iş ve işlemleri, İSG, Kriz, Atölyeler, Stratejik planlama, okul sağlığı, taramalar, servis denetimleri, kantin denetimleri, personel ve öğrenci devam takipleri kayıt, nakil iş ve işlemleri, seminer, nöbet, kurs, egzersiz, halk eğitim kursları, çocuk kulüpleri iş ve işlemleri, destek eğitim, evde eğitim, özel eğitim iş ve işlemleri, elektrik, su, doğalgaz, telefonla ilgili iş ve işlemler, kurullar, zümreler, veli toplantıları, yazışmalarla ilgili iş ve işlemler ve daha birçok görevleri vardır. Özellikle müdür yardımcılarının eğitim almadıkları muhasebeyle ilgili iş ve işlemleri yapmak zorunda kalmaları onların eğitim sürecine katılamamalarına, asli görevlerini icra edememelerine sebebiyet vermekte ve işlerin yavaşlamasına neden olmaktadır. Aslında bunun çözümü gayet kolaydır. İllerde ve ilçelerde hizmetli kadrolarındaki kişilerin iş bilmeyen memurlar olarak çalıştırılmaları yerine, ihtiyacı karşılayacak kadar maliye ve muhasebe mezunu istihdam edilmesi, özellikle muhasebe ile ilgili iş ve işlemlerin, işin uzmanları tarafından doğru ve hızlı yapılmasını sağlayacak, para, emek, iş gücü kaybını önleyecektir.

11. Öğretmenlerle ilgili kılık kıyafet sorunu

Başörtüsü serbestliği tüm kamu çalışanları için yasal güvence altına alınmalıdır. Öğretmenlerin kılık kıyafet yönetmeliği millî ve manevi değerler, toplumun örf ve adetleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.

5. ULUSLARARASI PROJELERİN GETİRDİĞİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan eğitim sorunları (FULBRIGHT, AB MÜKTESEBATI, İKLİM ANLAŞMASI, TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ VB.)

Eğitimimizin kalitesi ve öğretmenlerimizin mesleki gelişimine katkısı olmayan uluslararası bütün PROJELER kaldırılmalı, bu büyük israfa son verilmelidir. Ayrıca AB fonlarına aktarılan paralar eğitim öğretim giderlerine direkt aktarılmalıdır.

2. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (ETCEP) gibi AB projeleri

Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (ETCEP) gibi AB'nin ahlâk ve kültürümüze aykırı projelerine son verilmelidir. Fulbright Eğitim Komisyonu ve AB Eğitim Komisyonu'nun eğitime müdahale etmesine müsaade edilmemelidir. AYÇ (Avrupa Yeterlik Çerçevesi) ve TYÇ (Türkiye Yeterlik Çerçevesi) gibi oluşumlarla millî bir eğitim sistemini oluşturmak mümkün değildir. Kendi inanç, ahlâk ve kültürümüzden neşet eden, salih nesiller yetiştirmeyi kendisine ilke edinen tamamen yeni bir eğitim sistemi ve müfredat oluşturulmalıdır.

6. MÜFREDAT VE YÖNETMELİK SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Okul öncesinden itibaren ilkokullarda Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersinin (4.sınıf dışında) olmaması ve bu derse branş dışı öğretmenlerin girmesi

Okul öncesinde Ahlâk Eğitimi dersi, ilkokul 1.sınıftan itibaren Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersi zorunlu ders olmalı ve ders branş öğretmeni tarafından verilmelidir. Anayasa'nın 24. Maddesinin 4.fıkrası bunu zorunlu kılmaktadır.

2. İlkokullar başta olmak üzere tüm kademelerdeki yabancı dil dersleri öğretimi sorunu

Okullarda yabancı dilin öğretilmediği ve öğrenilemediği bilinmektedir. Ciddi zaman, emek ve motivasyon kaybına neden olan yabancı dil dersleri orta öğretimden itibaren seçmeli olmalıdır. Yabancı dil öğrenmek isteyen öğrenciler için gerekli imkânlar sağlanmalıdır. Öğrencilere öncelikle kendi ana dili iyi bir şekilde öğretilmelidir. Sömürge ülkesi mantığıyla ilkokul 2.sınıftan itibaren okutulmaya başlatılan İngilizce dersi kaldırılmalıdır.

3. Yönlendirme eksikliği

e-okul sistemine öğrencilerin isteklerine ve kabiliyetlerine uygun bir mesleğe yönlendirecek bir modül eklenmelidir.

7. PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Öğrenci kişilik hizmetleri, eğitsel ve mesleki yönlendirme ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin kalabalık okullar ve rehber öğretmen sayısı yetersizliği nedeniyle sınırlı bir hizmet olarak kalması

Okullarda rehberlik servislerinin yetersizliği rehber öğretmen eksikliğinden kaynaklanmaktadır. İhtiyacı karşılayacak kadar rehber öğretmen ataması yapılmalıdır. Sınıf rehber öğretmenliği işlevsel hale getirilmelidir.

8. DERS KİTAPLARI SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Ders kitapları ve materyallerin nitelik sorunu

Ders kitapları ve materyalleri öğrencilerin sevak kullanacağı, seviyelerine uygun hale getirilmeli ve nitelikli içeriklerden oluşturulmalıdır.

2. Ders kitapları israfı

Ders kitaplarıyla çalışma kitapları ayrı ayrı olmalıdır. Sorumluluk bilincini geliştirmek ve israfın önlenmesi için ders kitapları her sene yeniden basılmamalı, 4 yılda bir yenilenmelidir. Öğrencilere dağıtılan ders kitapları zimmetle teslim edilip, sene sonunda zimmetle geri alınmalıdır. Etkinlik kitapları ise her sene yeniden basılarak dağıtılmalıdır.

9. YÖNETİM VE EĞİTİM PLANLAMASI SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Eğitim yöneticisi atamalarının liyakate dayalı olarak yapılmaması

Yönetici atamalarında çalışan ve ehil insanların olması yönetimde kaliteyi artıracaktır. Bir öğretmen en az 5 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra müdür yardımcısı olabilmelidir. Müdür yardımcısı sadece sınavla seçilmemelidir, aynı zamanda okul müdürünün görüşü de dikkate alınmalıdır. Müdürler müdür yardımcılarında seçilmelidir. Okul müdürlüğü için en az 5 (beş) yıllık müdür yardımcılığı yapmış olmak şartı getirilmelidir.

2. İl ve ilçe milli eğitim müdürlüklerindeki ehliyetsiz ve liyakatsiz memurlar sorunu

İl ve ilçe MEM'lere memur olarak atanacak personeller yapacağı işe uygun branşlardan seçilmelidir. Görevde yükselme sınavı ile memur olarak atanan personel hizmet içi eğitimlerle donanımlı hale getirilmelidir. Özellikle mali işlerle ilgili personeller maliye, muhasebe ve istatistik mezunlarından atanmalıdır.

3. Öğretmenlere verilen mesleki eğitimlerin amacına uygun bir şekilde verilememesi

Öğretmenlere yapılan mesleki eğitimler, alanında uzman eğitimciler tarafından verilmelidir. Bu eğitimler mesleki olarak belirlenen konuların amacına uygun olmalı ve seminer dönemlerinde ve 1. ve 2.dönem ara tatillerinde yapılmalıdır.

4. Müdür yardımcılarının eğitim dışı iş yükü ve engelli personel kadrosundan yapılan atamaların norm sorunu, MEBİM VE CİMER'e yapılan şikâyetler sorunu

Müdür yardımcılarının üzerindeki eğitim öğretimle ilgili olmayan kırtasiye iş yükü azaltılmalı, bu görevler okuldaki memurlar tarafından yapılmalıdır. Engelli kadrosundan yapılan atamalar norm sayısına dâhil edilmemelidir. Müdür yardımcılarının memurların yapabileceği işlerle zaman kaybetmemeleri için yeterli sayıda memur alımı sağlanmalıdır.

MEBİM ve CİMER'e yapılan asılsız şikâyetler okul idarelerinin iş yükünü artırmaktadır. Asılsız şikâyetler personelin moral ve motivasyonunu bozduğundan dolayı asılsız şikâyetler yaptırma tabi tutulmalıdır. Okul müdürleri ve müdür yardımcıları, proje, yarışma, eğitim öğretimle ilgili olmayan resmi yazılar, muhasebe iş ve işlemleri, eğitim haricindeki aşırı iş yoğunluğu ve işlemlerle meşgul edilmekte, bu işlerle uğraşmaktan eğitim sürecini yönetme ve denetlemeye zaman bulamamaktadırlar. İlkokullarda müdür yardımcısı atama kıstas olan 600 olan öğrenci sayısı diğer okullarda olduğu gibi 500'e çekilmelidir.

10. EĞİTİMİN FELSEFİ VE POLİTİK SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Mevcut eğitim sistemi millî, manevî ve kültürel değerlerden arındırılmış seküler bir eğitimidir.

Eğitim sistemi, toplumumuzun inanç, ahlâk ve kültürel değerleriyle barışık olmalıdır. Eğitimden amaç ahlâk ve maneviyat sahibi, iyi insan yetiştirmek olmalıdır.

2. Eğitim politikaları sorunu

Eğitim politikaları partiler üstüdür, bakanların veya iktidarların değişmesiyle değişmemelidir. Bu nedenle millî eğitim politikaları partiler üstü ortak belirlenmelidir. Eğitim hükümet politikası değil, devlet politikası olarak uygulanmalıdır.

3. Sınav odaklı sistem

Öğrencilerin sınavlara hazırlanmaya odaklanması öğrenme motivasyonlarını düşürmekte ve hayal güçlerini engellemektedir. Sınavlar, öğrencilerin gerçek potansiyellerini ölçmekte yetersiz kalmaktadır.

4. Eğitimde mesleğe yönlendirme ve mesleki eğitimin her geçen yıl zayıflaması. Mevcut eğitim sisteminin toplumun ihtiyacı olan yeterli ve kaliteli insan kaynağını yetiştirmekte yetersiz kalması

Eğitimde mesleki yönlendirmelere daha erken başlanmalı, mesleğe hazırlayıcı nitelikte meslek ortaokulları açılmalı ve mesleki eğitim yaygınlaştırılmalıdır. Eğitim sistemi, sadece yüksek öğretimle girilen meslek alanlarına değil aynı zamanda toplumun ihtiyaç duyduğu; sanatçı, nitelikli işçi, ara eleman, esnaf ve girişimci gibi mesleklere de insan yetiştirmelidir.

11. MESLEKİ EĞİTİMİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Mesleki eğitimin müfredat-eğitim ve işleyiş ile ilgili sorunları

Türkiye, mesleki eğitim sistemini, Avrupa Birliği standartlarına ulaştırmak için 4 Temmuz 2000 tarihinde Avrupa Birliği ile Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesini (MEGEP) imzalamıştır. 2002 yılında teknik çalışmalar başlanmış ve neticesinde 2005-2006 eğitim öğretim yılıyla birlikte pilot bölgelerde MEGEP kapsamında modüler sisteme geçilmiştir. 2006-2007 eğitim-öğretim yılı ile birlikte Türkiye’de mesleki ve teknik eğitim veren tüm ortaöğretim kurumlarında MEGEP uygulanmaya başlanmıştır. Projenin nihai amacı uluslararası alanda da kabul gören güçlü ve kaliteli bir mesleki eğitim sisteminin oluşması, iş gücü kalitesinin artırılması ve alanında uzman kişilerin yetiştirilmesidir. Bu bağlamda öğrencilerin bireysel yeteneklerinin tespit edilmesinde modül değerlendirmeleri önemli bir yer tutmaktadır. Modüler sistemde bireyler modül yeterliliği sahibi olacaklar. Bireyler istedikleri modülü seçebileceklerdi, dolayısıyla eğitim sisteminde ders değil modül seçimi olacaktır. Ancak süreç içerisinde bu sistem bir türlü uygulanamadı. Sebebi ise her 3-4 yılda sürekli olarak meslek alanların çerçeve öğretim programları değiştirildi. Bu değişiklikler sonunda geline nokta seçmeli ve esnek olması gereken modüler eğitim sistemi; ders saatleri ve ders modülleri olarak sabit hale getirildi.

Her değiştirilen çerçeve öğretim programı o yıl 9. sınıflardan başlayarak kademeli olarak uygulanıyor. Yeni yapılan değişiklik sonucunda daha mezun verilmeden tekrar değişiklikler yapıldı. (2005-2007, 2011-2014, 2017-2020 ve en son 2023) Öyle bir hal aldı ki, okulların açılacağı haftada bile değişiklik yapıldı. Meslek alanları ile ilgili derse giren öğretmen bile dersinin adını, seçmeli mi, zorunlu mu ve kaçınıcı sınıfın dersi olduğunu karıştırır oldu. Uygulama derslerinin süreleri kısaltıldı. Teori derslerinin süreleri artırıldı. Bu da öğrencilerin mesleki eğitimde yeterli bilgi ve beceri kazanmalarına engel oldu.

2. Mesleki ve Teknik Eğitim öğrencilerinin alanlara yönlendirme, tercih ve nakil sorunları, Mesleki ve Teknik Eğitime öğrenci alımlarında kavram karmaşası yaşanması, Ortaokulda yeterli mesleki tanıtım ve öğrencilerin yeteneklerine göre yönlendirme çalışmaları sağlıklı olarak yapılamaması, zorunlu eğitimden kaynaklı olarak başarı seviyesi düşük öğrencilerin Mesleki ve Teknik Eğitime kaydolması

Sınavsız öğrenci alan Anadolu Meslek programına başlayan öğrencilerin alanları belli olmadan okullara kayıt alınıyor. Üçüncü haftanın sonunda alan tercihleri alınarak, belirlenen alan kontenjanlarına öğrenciler yerleştiriliyor. Tüm sınıflarda ekim ayı sonuna kadar her hafta, daha sonra her ayın son haftası alanlar ve okullar arası nakiller açık olduğundan, sınıf listeleri sürekli değişiyor. Öğrenci; başka okula gidiyor, bir hafta sonra geri geliyor. Bu sefer başka alana gidiyor, tekrar geri geliyor. Birinci dönem sonuna kadar birçok alanda sınıf mevcutlarında yaşanan sirkülasyon nedeniyle eğitimden verim alınamıyor. Bu problemin çözümü, alan tercih ve yönlendirmeler 8. Sınıfta öğrencinin ilgi, yetenek ve kabiliyetine göre yapılmalıdır. 9. Sınıfta bir defaya mahsus alan değişikliği hakkı tanınmalıdır.

3. Mesleki ve Teknik Eğitim mezunlarının üniversiteye yerleştirilme sorunları

Mesleki ve Teknik Eğitimde üç tür program uygulanmaktadır:

- Anadolu Meslek Programı (AMP)
- Anadolu Teknik Programı (ATP)
- Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM)

AMP daha çok uygulamalı eğitim ağırlıklı bir program. ATP, akademik derslerin ağırlıkta olduğu bir programdır. MESEM’ler de tamamen uygulamanın ağırlıkta olduğu programlardır.

Mesleki ve Teknik Eğitim Bölümlerinden mezun olanların üniversitede kendi bölümlerine yerleşme oranları düşüktür. Bunun sebebi ise, üniversite sınavlarının mesleki beceriyi değil akademik

beceriyi ölçerek öğrenci almasıdır. Fırsat eşitliği kapsamında Mesleki ve Teknik Eğitim mezunlarının üniversiteye yerleştirilmelerinde akademik becerilerinin yanı sıra mesleki becerileri de dikkate alınmalıdır. MESEM’lere kayıta yaş sınırının ortaokul 1.sınıf seviyesine indirilmesi daha sağlıklı olacaktır.

Çözüm: Lise programları, tüm öğrencilerin ilgi, kabiliyet, beceri ve yeteneklerine göre meslek alanlarına yerleştirilmelerini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

Meslek alanlarında sayısal başarısı olan öğrenciler ATP programlarına yönlendirilmeli ve bu programlarda başarılı olanlar, alanları ile ilgili üniversitelerin bölümlerine sınavsız olarak yerleştirilmelidir. Böylelikle fen ve Anadolu Liselerinden gelen öğrenciye göre Mesleki ve Teknik Liselerinden gelen öğrenciler daha kısa zamanda akademik kariyerlerini tamamlayabilirler. Her alanda çekirdekten yetişmiş ve eğitim gördüğü mesleği icra eden kişilerle, ülkemiz; üretimde, kalkınmada, kaynakları verimli kullanmada, teknolojiyi üretmede daha üst seviyelere çıkarılabilir.

4. Mesleki eğitimin Öğretmen sorunları

02 Kasım 2009 tarih ve 15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Teknik ve Mesleki Eğitim veren toplam 27 fakülte kapatılarak yerine 21’i Teknoloji Fakültesi, 2’si Sanat ve Tasarım Fakültesi ve 3’üde Turizm Fakültesi adıyla yeni fakülteler kuruldu. Bunun sonucu olarak Mesleki eğitime öğretmen yetiştiren bir kurum kalmamıştır. Bu yeni kurulan fakültelerden mühendis ünvanıyla mezun olan kişiler, pedagojik formasyon almaları halinde öğretmen olabilmektedirler. Pedagojik formasyon bu yöntemle çözülmüş oluyor, ancak mesleki bilgi, tecrübe ve uygulama; uygulama laboratuvarları olmayan bu fakültelerde kazandırılmıyor. Mevcut öğretmen kadrosunun emekliliği halinde mesleki eğitimde büyük bir mesleki teknik öğretmen sıkıntısı olacağı aşikârdır. Birçok alanda öğretmen açığı bulunmaktadır.

Çözüm; Mesleki teknik eğitim fakülteleri yeniden açılmalı ve her alanda nitelikli eğitim verilir hale getirilmelidir. Öğrenciler, temel eğitimden sonra mutlaka mesleki eğitime yönlendirilmelidir.

12. ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Özel okul öğretmenlerinin sorunları

1.Özel okullarda sigorta, maaş ve ek ders ücretlerinin zamanında yatırılmaması ve her an işsiz kalma kaygısı, mobing, kendini değersiz hissetme ve kadro sorunu. 15 yıldır çalışan tecrübeli bir öğretmenin yeni başlayan öğretmenle aynı maaşı alması, bazı okullarda yazın maaş verilmemesi ve benzeri sorunlar bulunmaktadır.

Öğretmenlik Meslek Kanununda gerekli düzenlemeler yapılarak özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin de özlük hakları verilerek güvence altına alınmalıdır.

2014 yılında 5580 Sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerinin en az resmi okullarda çalışan öğretmenler kadar maaş alacağı şeklindeki düzenleme kaldırılmış ve özel kurumlarda çalışan öğretmenlerin aldıkları ücretler insanca yaşam düzeyinin gerisine düşmüştür. Asgari ücrete yakın maaş politikalarına, hatta asgari ücretin de altına tekabül eden ücretli öğretmen çalıştırma uygulamasına son verilmeli ve öğretmenlerin en az kamuda çalışan öğretmenler kadar maaş alacağı şekle dönüştürülmelidir.

2. Özel öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlere 5580 sayılı kanuna uygun olarak yılın 12 ayı maaş ödenmesi sağlanmalıdır.

3. Sektörde çalışan öğretmenlere AVM’lerde reklam yaptırmak, pazarlama faaliyetleri gibi angarya işler yaptırılmamalıdır. Meslek tanımında bulunmayan her işe son verilmelidir.

4. Öğretmenlerin hak edişleri zamanında yatırılmalıdır. Öğretmenlerin haklarının mağduriyetlerinin devam etmesi halinde öğretmenin de sözleşmeyi feshetme hakkı doğmalıdır.

5. Pandemi, doğal afetler gibi durumlarda eğitimle ilgili bütün maddi ve teknolojik destekler okul tarafından karşılanmalıdır.

EĞİTİMİN GENEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Zorunlu eğitim sorunu

12 yıllık zorunlu eğitim, eğitimde fırsat eşitliğini artırma amacı taşıırken, ekonomik, sosyal ve psikolojik açıdan pek çok olumsuzluğu beraberinde getirmiştir. Sistemin verimli hale gelmesi için eğitim sistemi 5+3+3 şeklinde düzenlenmeli, ilk 5 yıl zorunlu olmalı, daha sonraki süreç ise isteğe bağlı hale getirilmelidir.

Müfredat esnekleştirilmeli, mesleki eğitim güçlendirilmeli, rehberlik ve yönlendirme hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır. Çocukların farklı kabiliyet ve becerilerini erken yaşta geliştirmelerine imkân verilmelidir. Çocuğun erken yaşta mesleki yönlendirmesinin yapılabilmesi için; aile, MEB ve iş dünyası ortaklığında çalışmalar yapılmalıdır.

2. Karma eğitim sorunu

Karma eğitim zorunlu olmaktan çıkarılıp mevcut uygulamada yeri olan kız ve erkek liseleri yaygın hale getirilmelidir.

3. Öğretmenlerin diğer memur atamalarına tabi olarak atanması nedeniyle öğretmen fazlalığı ve öğretmen açığının oluşması

Eş durumu mazeretine bağlı yer değiştirme (eş özü) atamaları eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde ortak bir takvimle yapılmalıdır.

4. Yönetici atamalarındaki sıkıntılar

Yönetici atamalarında liyakat ve ehliyet esas alınmalıdır.

5. Okul idarecilerinin iş yoğunluğu

Okul müdürleri ve müdür yardımcıları, proje, yarışma, gereksiz resmi yazılar, muhasebe iş ve işlemleri, eğitim haricindeki aşırı iş yoğunluğu ve işlemlerle meşgul edilmekte, bu işlerle uğraşmaktan eğitim sürecini yönetme ve denetlemeye zaman bulamamaktadırlar. Müdür ve müdür yardımcıları, memurların yapabileceği işlerle zaman kaybetmemelidir. Okullara yeterli sayıda memur atanması yapılmalıdır.

4. Müdür ve Müdür Yardımcılarına verilen muhakkiklik vb. görevler

Müdür ve müdür yardımcılarının görev tanımları içinde olmayan muhakkiklik ve benzeri görevler verilmemelidir. Bu görev okuldaki iş ve işleyişini aksatmaktadır.

5. Öğretmen seçme ve yetiştirme problemleri

Öğretmen olmak isteyen öğrenciler eğitim fakültelerine başvuru sürecinde akademik becerilerinin ölçülmesi ile birlikte ilgi, beceri ve yetenek sınavına da tabi tutulmalıdır. Eğitim fakülteleri bu öğrencilere akademik, ilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirecek şekilde eğitim vermelidir. Öğretmen adaylarının teorik bilgi yanında pratik saha uygulamalarına ağırlık verilmelidir. (En az iki eğitim öğretim yılı saha uygulaması yaptırılmalıdır.)

6. Öğrencilerin okula isteksiz gelmeleri

Zorunlu eğitim kaldırılmasıyla birlikte öğrenciler mesleğe yönlendirilip ara elaman yetiştirilmelidir.

7. Okullarda ders saatlerinin fazlalığı

Okul öncesi ve ilkokullarda 5 ders saati yeterlidir. Anasınıfında öğrencilere ahlâk eğitimi, ilkokul 1.sınıflardan itibaren ise Din kültürü ve Ahlâk bilgisi dersi verilmelidir.

8. Okullarda eğitim öğretim ortamını olumsuz etkileyen öğrenciler

Okul rehberlik ve önleyici rehberlik hizmetleri daha etkin hâle getirilmelidir. Problemlili öğrencilerin hobi ve üretim faaliyetleriyle rehabilite edilmesine imkân sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

9. Spor alanlarının yetersiz ve kullanışsız olması

Spor alanları çeşitlendirilip çoğaltılmalıdır.

10. Kulüp çalışmalarının amaca uygun yapılamaması

Kulüp çalışmalarının sadece belge üzerinde değil, öğretmenler tarafından amaca uygun ve daha aktif yapılması sağlanmalı ve denetlenmelidir. Haftada bir saat kulüp saati olarak belirlenmeli ve öğrencilere ilgi ve yeteneklerine göre istedikleri kulübe üye olma imkânı sağlanmalıdır.

11. Öğrencilerin kılık kıyafet sorunu

Başörtüsü konusu yükseköğretim ve tüm eğitim kademelerinde yasal güvence altına alınmalıdır. Öğrenci kılık kıyafet yönetmeliği millî ve manevi değerler, toplumun örf ve adetleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.

12. Ders saatlerinin ibadet saatleri ile uyuşmaması

Okullarımızda ders saatleri öğretmen ve öğrencilerin Cuma namazı kılmasına imkân sağlayacak şekilde ayarlanmalıdır.

13. Eğitimde başarısızlığın sorumlusu kimdir sorunu

Öğretmen, eğitimde suçlu olarak görülmekten vazgeçilmeli, yöneticiler toplumsal mutabakata dayanan bir eğitim plan ve programı oluşturmali, uygulamadaki eksikleri giderecek tedbirler süratle ve isabetle alınmalıdır. Siyasiler eğitimde başarısızlığın sorumlusu olarak öğretmenleri görmekten vazgeçmelidir.

14. İzleme, Geliştirme ve Yönlendirme Grubu Çalışmaları

Tüm eğitim kurumlarının amaç ve hedeflerine bağlı olarak “İzleme, Geliştirme ve Yönlendirme Grupları” oluşturulmalı, tüm eğitim kurumları bu grup tarafından izlenmeli ve iyileştirilmelidir.

15. Okullarda israf sorunu

Yönetici odalarının gereksiz, lüks donatımı ile israf yaygınlaşmaktadır. Yönetici odaları israfa kaçmadan sade bir şekilde düzenlenmelidir.

16. Okul binalarının projelendirme çalışmalarında eğitimcilerin görüşlerinin alınmaması

Okul binalarının projelendirilmesi aşamasında mimar ve mühendislerin yanında mutlaka öğretmen, müdür yardımcısı ve okul müdürü olarak üç eğitimci yer almalıdır. Bu üç eğitimcinin onayı alınmadan hiçbir proje onaylanmamalıdır.

17. Okullarda dikey mimariden kaynaklanan problemler

Yeni yapılan okul binaları yatay olarak yapılmalıdır. İlkokul yaş grubu fiziksel hareket çağındadır. Oyun alanlarına, beslenme ve ihtiyaç alanlarına kolay ve tehlikesiz ulaşabilmelidir. Bu yaş grubu çocuklar için yatay mimari bina kontrolü, temizlik ve yangın, deprem gibi afetler yönünden de daha kullanışlıdır. Okul binalarının katları zemin (giriş katı) artı ilkokullarda 1, ortaokullarda 2 ve liselerde 3 katı geçmemeli.

18. Yeni yapılan okulların teslim alınması sırasında yaşanan bürokratik sıkıntılar

Yeni yapılan okulların teslimi sırasında kurucu müdürlerin yaşadığı bürokratik sıkıntılar giderilmelidir.

19. Okul kantinlerinde gıda güvenliği ve kantinlerin kontrol sorunu

Kantinlerde satılacak ürün çeşitliliği artırılmalıdır. Satışı yapılacak ürünler net olarak belirlenmelidir. Kantinleri çalıştıran kişilerin ve çalışanların okul disiplinine uygun davranması sağlanmalıdır.

20. Okullarda yapılan gereksiz ve faydasız projeler sorunu

Okullardaki proje yoğunluğu, özgün projeler özendirilerek çözülebilir.

21. İl ve ilçe merkezleri dışındaki taşra okullarında eğitimin arzulanan kalitede olmaması

Tecrübeli öğretmenlerin taşradaki okullarda çalışmaları teşvik edilmelidir.

22. İŞKUR aracılığı ile istihdam edilen personel sorunu. Yardımcı personelin işe geç başlatılması, iş akdinin erken sonlandırılması

İŞKUR personeli, öğrenciler okula başladığı günden bir hafta önce okula başlatılmalı, okulların kapanmasından önce iş akdi sonlandırılmamalı, okul idareleri zor durumda bırakılmamalıdır. Bu personeller tam zamanlı olarak çalıştırılmalıdır.

23. Temel eğitim kurumlarında (okul öncesi, ilkokul, ortaokul) yardımcı personel sorunları

Temel eğitim kurumlarında hizmet satın alma yolu ile yardımcı personel ihtiyacı öğrenci sayısı ve okulun fiziki yapısına göre karşılanmalıdır.

24. Okullarda güvenlik sorunu

Okul güvenliği için her okula en az bir güvenlik elemanı tahsis edilmelidir.

25. Temel eğitim kurumlarının maddi finansman (bütçesizlik) sorunu

Okul yöneticileri, okul aile birliği aracılığıyla yapılan her etkinlikten, okulun temel ihtiyaçlarını giderebilmek için bağış toplamak yasak olduğu için katkı almak zorunda kalıyor. Okulun temizlik malzemeleri, kırtasiye, tamirat, tadilat ve diğer temel ihtiyaçlar için, okulun temel ihtiyaçları ve öğrenci sayısı dikkate alınarak okullara zamanında ve yeterli bütçe tahsis edilmelidir.

26. Temel Eğitimde velilerin eğitime nitelikli katılım sorunu

Veliler, yapılacak eğitimlerle sürece sistematik olarak dâhil edilmelidir.

27. Pansiyonlu okullarda çalışan yardımcı personelin ek mesai ücretlerinin ödenmemesi.

Pansiyonlu okullarda çalışan yardımcı personelin mesai saatleri dışındaki çalışmalar için ücret ödemesi yapılmalıdır.

28. Okulların bütçe sorunu

Okullar eğitim öğretim yılına başlamadan önce bakım, onarım, temizlik, kırtasiye vb. giderleri için bütçenin haziran ayı itibarı ile kurum müdürlüklerine gönderilmesi sağlanmalıdır. Tamirat ve tadilat işleri ağustos ayı sonuna kadar bitirilmiş olmalıdır.

29. Okul kutlamaları ve mezuniyet törenleri

Sene sonu mezuniyet programları ve resmî törenler içerik ve şekilsel olarak millî ve manevi değerlerimize bağlı, kendi medeniyet değerlerimize uygun olarak kutlanmalıdır. Çocuklarımıza millî şuurun kazandırılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

30. Dijital kaynakların denetlenmesi sorunu

Dijital kaynakların denetlenememesi, özellikle bilgi kirliliği, sahte haberler, dijital ortamda bir içeriğin kopyalanması, paylaşılması ve değiştirilmesinin çok kolay olması ve siber zorbalık, internet üzerinde her türlü içeriğin kolayca yayınlanabilmesine, yanlış ve yanıltıcı bilgilerin hızla yayılması na neden olmaktadır. Bu da bilgi güvenilirliğinin ve kalitesinin düşmesine sebebiyet vermektedir. Dijital ortamda denetlenemeyen yayınlar ve içerikler eğitim sistemini ve öğrenciyi manipüle etmekte, toplumsal huzuru bozabilecek içeriklerin yayılmasına olanak tanımaktadır.

31. Açık lise sistemi yeniden şekillendirilmelidir.

Açık lise sistemi, mevcut yapısıyla bazı sorunlar barındırmaktadır. Bu sorunların başında, sistemin bireyleri yalnızca sınavlara hazırlayan bir yapıya sahip olması gelmektedir. Bu durum, öğrencilerin sosyal gelişimlerini ve eleştirel düşünme becerilerini desteklememektedir

Açık lise, sadece ders geçmekten ibaret olmamalı, yeniden şekillendirilmeli, öğrencilere sosyal ve kültürel etkinliklere katılma, staj yapma ve mesleki beceriler edinme gibi fırsatlar da sunulmalıdır. Bu sayede, öğrenciler hayata daha donanımlı hazırlanabilir ve iş gücü piyasasına daha kolay entegre olabilirler.

ÖĞ-DER

ŞUURLU ÖĞRETMENLER DERNEĞİ

Ziyabey Cd. 1420. Sk. No: 2/1 Balgat / ANKARA
Tel : 0312 286 18 83 • Fax: 0312 287 61 80
www.ogder.org • e-posta: info@ogder.org